

DUMINECA

Organul Vicariatului Episcopal greco-cat. român din Maramureș

Biuroul de distribuire: Librăria Asociației Sighet, Piața Unirii No. 25

Apare în fiecare Duminică.

Prețu' unui exemplar: 1 Leu.

Duminica Va neșului și a Fariseului.

I. Să cumpănim cu băgare de seamă pilda ce a spus-o Dl. N. Is. Hr. la popor, ce se cetește în sfânta Evanghelie de azi — dela care își ia numirea și Duminica de azi, cu care se începe periodul Triodului... *Doi oameni s'au suit în biserică...* Frumoasă privește a vedea doi oameni, cari merg la biserică, *ca să se roage*. Nu merg la biserică spre a le trece vremea, să omoară vremea cum se zice, ori ca să se uite la chipuri, la zidirea ca atare, la obiectele de artă, la pictură ci ca să se roage, ca să laude pe Dzeu, săi se închine, să chieime într'ajutor numele său și să ceară dela Dzeu daruri. Aceasta ar trebui să fie deprinderea prea plăcută a fiecărui creștin, în toată ziua eșind deacasă să meargă la biserică să se roage să cercezeze pe iubitorul Părinte și Domn Stăpân. În biserică așteaptă Dzeu pe poporul său, pe credincioșii săi... dar cei mai mulți nu-și bat capul să între în biserică... macar să-și ridice pălă... când pe lângă biserică... aducându-și am... de ființa de față a Dlui N. Isus Hr. în preasfântă cuminecătură; atâția creștini trec reci și nepăsători pe d'ina-ntea Bisericilor care este casa lui Dzeu. Voi iubitorilor adeseori veniți la biserică; dar apoi oare cum stați cum petreceți în biserică? Înălțați voi cătră Dzeu rugăciuni evlavioase? Bucernice? ori mai vârtos îl vătămați pe Dumnezeu prin o purtare necuviincioasă?

II. Să cumpănim purtarea deosebită a celor doi oameni în sfânta biserică a lui Dumnezeu. Merseră amândoi să se roage, dar nu se rugară amândoi bine. Omul care nu se roagă e pierdut, se osândește el de sine însuș și de bună seamă... dar apoi

rugăciunea rău făcută încă nu mântuește pe om. Fariseul, unul din cei doi, se ruga rău. El se socotia la sine însuș, și nu la Dumnezeu. El își afla desfătare în faptele sale bune, se socotia mai pe sus decât alți, oameni, și mai ales se socotea mai mult și mai pe sus decât, vameșul ce era și el în biserică și se ruga. Vameșul dimpotrivă era cu inima la Dumnezeu, despre care își făcea un gând mare, el se recunoaștea pe sine a fi un mare păcătos, se umilia, se smeria, se rușina el de el însuși... și se ruga de iertare la Dumnezeu: *Doamne fii milostiv, mie păcătosului!* Știi ce s'a întâmplat? Fariseul sumet și umflat se scotia un Sfânt în asemănare cu vameșul, și eși din biserică osândit de Dzeu. Vameșul intră în biserică păcătos și eși binecuvântat de Dzeu și îndreptat. Și noi cari intrăm și umblăm la biserică așa des, cum eșim din biserică? Dacă eșim răci, nepăsători, ne evlavioșii cum am intrat, e semn: că ori nu ne-am rugat, ori ne-am rugat rău.

III. Să cumpănim, ce să facem ca să ne rugăm bine. 1. Mai întâi să depărtăm, să alungăm din mintea noastră lumea și toate lucrurile din lume: *Toată grija cea lumească dela voi să o lapădam...* să lasăm acasă și alina de biserică gândurile lumesci zice s. Bernard. Gândurilor, stați voi aici la ușa bisericii până ce mă voiu întoarce. 2. Să urmăm pe smeritul vameș, care nu cuteza să se apropie de altar și să-și ridice ochii spre cer, socotind cât este el de nevrednic a sta înaintea lui Dumnezeu pentru păcatele sale. 3. Să ne socotim ca și niște cerșitori cari cerem milă, pomană dela marele și bogatul nostru Părinte ceresc. 4. În sfârșit să cerem cu încredere și cu statornicie iertarea păcatelor noastre celor multe, mari, grele, să cerem spirit umilit, inimă înfrântă

și spirit de pocăință, sporirea darului, o mare iubire către Dumnezeu, un mare dor de virtute, darul de a fi statornici în bine până în capăt, un capăt creștinesc vieții noastre, fără patimă, nerușinat, cu pace, răspuns bun la înfricoșatul județ. Dacă așa ne vom rugăvom vedea ce minuni va săvârși în noi rugăciunea.

Sfinții Părinți și Dascăli Bisericii Apostolice și Evangeliști într'un glas învăță că *nu se roagă lui Dumnezeu cu sirguință* și așa. Așa sf. Ioan Gură de aur. Fără de rugăciune nu poate fi în noi adevărată viață mai pe sus de fire. Păgânii, Jidovii, Turcii pricep lipsa rugăciunii, fără de care nu cred că poate vieții cineva ca om cu minte; „*Câne de Creștin*” zicea în toată ziua un Beduin (Turc) către un ofițer creștin căzut prinzoner al său. Într'o dimineață acest ofițer îngrozit de chipul acesta sălbatic de vorbit — de agrăire cu o anumită mânie îi zise: *Pentru ce mi zicii câne? Sunt prinzonerul tău e drept, dar sunt om ca și tine și mai mult ca tine. Tu să fii om? îi răspunse rece Arabul: ba nu, tu ești un câne. De șase luni tu ești prinzonerul meu, și nu te-am văzut nici odată rugându-te. Cum dară să nu te numesc, câne! Sălbatecul avea drept, în toată firea numai dobitoacele nu se roagă.*

Ion Bian.

Am anunțat și noi, că marele învățat, profesor și literat *Ion Bian*, fost elev al școlilor din Blaj, cu ocazia ieșirii la penzie și a iubileului de un jumătate veac al activității sale binecuvântate cum a fost sărbătorit de o țară întreagă și cum dânsul în discursul său de mulțumită a subliniat recunoștința sa pioasă față de asezămintele culturale ale Blajului. Am amintit atunci, că din partea Blăjenilor i s'a trimis o adresă omagială iscălită în primul loc de către Excel. Sa Mitropolitul.

La aceasta adresă sărbătoritul răspunde prin o scrisoare, a cărei conținut plin de cele mai emoționante sentimente de duioșie și recunoștință de bărbății și institutele din Blaj, merită a fi cunoscut în cercuri cât mai largi.

În acest scop publicăm și noi — după „*Unirea*” — răspunsul dlui *I. Bian* în întregime :

București, 15 Ianuarie 1928.

Înalt Preasfințite Părinte!

„Între multele cuvinte și cuvântări pline de bunăvoință, cari mi-au fost rostite sau trimise din toate părțile și de persoane scumpe mie — cu ocaziunea proclamării solemne a bătrâneții mele — cele cari mai adânc și mai viu au atins inima mea au fost cele sosite prin telegraf dela arhieriei Blajului și Orăzii. Mulțumirea pentru ele o amânasem după celelalte și hotărâsem să o fac în Dumineca de astăzi în mai multă liniște și mai pe îndelete.

Dar între corespondența sosită astăzi mi-a venit plicul dela Blaj, care cuprinde o manifestare mai pe sus și mai dulce inimei mele decât toate celelalte, între cari au fost totuși mai multe adânc mișcătoare.

„Blajul dulce al copilăriei mele, mama mea sufletească și intelectuală, lumina cărărilor vieții mele, Blajul, în care am intrat mîtitel la 1866 și am ieșit băiat format în spiritul lui și cu îndrumările lui la 1876, acest Blaj — de care gândul meu nu a încetat niciodată a se simți legat prin conștiința recunoștinței și a datoriei — acest Blaj, îmi vorbește acum, după o jumătate de secol împlinită, cu aceeași părințească și frățescă iubire — ca totdeauna — și-mi vorbește prin mulțimea intelectualilor lui, în frunte cu arhierul venerat și cu atâția prietini în urma lui, cu atâția confrăți în munca cărții și a luminării neamului. Nu pot spune (și aici nu este o figură retorică) adâncă emoțiune, care mi-a cuprins citind și recitind aceste șire și subscrierile cari le urmează. Pomenind de neuitatul meu părinte iubit Moldovănuț, de fratele meu iubit și admirat Bunea, atât de prea timpuriu și de dureros pierdut — ați ridicat emoțiunea sufletului meu peste toate celelalte, dintre cari una adânc mișcătoare a seară.

„Rog pe I. P. S. Voastră să primiți și să dispuneți a se comunica tuturor adâncă mea recunoștință pentru iubirea ce mi-s'a arătat, pentru prețuirea peste vrednicie a celor ce am putut face și pe cari Blajul le-a făcut printr'un fiu intelectual al lui — cum am spus în toate ocaziile și cum — și pentru urările de bine cu cari a fost împodobită această prețioasă foaie de hârtie, venită dela umbra celor două turnuri și de lângă sfintele ziduri, din cari de aproape

doi secolii se răspândește lumina culturii peste neamul nostru tot.

Al I. Preasfinției Voastre devotat servitor.

Ion Bianu

Sfânta Scriptură și descoperirile științifice.

„Căci cele nevăzute ale lui sunt zărite dela facerea lumii, pricepându-se cu mintea prin fapte”.

Știința a făcut mari progrese mai ales în zilele noastre. Descoperirea radiului, razele Roentgen și ale lui Becquerel, etc., au făcut revoluție în Știință. Este timp să examinăm la lumina acestor importante descoperiri teoriile filosofice, cari au făcut faima celei de-a doua jumătăți a secolului din urmă. Negreșit, ne grăbim a zice, credința creștinului se întemeiază pe cuvântul Domnului, dar nu trebuie uitat că mai există o carte pe paginile careia se cetește perfecțiunile nevăzute și veșnica putere a lui Dumnezeu. — Această este cartea naturii. Aceste două cărți, cartea Revelațiunii și cea a Naturei, nu se pot contrazice niciodată. Neunirea nu există de cât între Biblie și Știința în starea ei de azi, sau, pentru a fi și mai exacti, între Biblie și teoriile, sistemele stabilite pe așa zisele „fapte bine stabilite” a căror falsitate va fi dovedită prin descoperirile ulterioare. — Dacă toate tainele ar fi descoperite, dacă ar putea cineva ghici enigmatul universului, unirea perfectă între Revelațiune și Știința ajunsă la culmea perfecțiunii, ar uimi omenirea. — Ori cât ar fi de mare, dealtminteri, ignoranța noastră și ori cât de numeroase ar fi punctele de întrebare cari se prezintă spiritului nostru pe măsură ce Știința face noi cuceriri, avem totuși destule cunoștințe astăzi, în baza cărora să putem afirma, că materialismul grosolan al secolului XIX-lea și-a trăit traiul.

În fala lor ne bună, în infumurarea lor deșartă, unii savanți s'au lăudat cum că ar fi însoțit pe Dumnezeu la granițele Universului, aducându-li-se mulțumiri pentru serviciile provizorii pe care le-au adus omenirii, și iată că noile descoperiri distrug teoriile lor, deschizând Științei orizonturi

infinite. Între optimismul lui Morsellii care așteaptă totul dela Știință și pesimismul lui Brunetiere care o declară ca neputincioasă, este un loc, după părerea noastră, pentru o vedere mai justă, care în totul recunoaște pentru imensele servicii aduse de Știință și pentru cele pe cari le va mai aduce omenirii, crede totuși, că ea nu este în stare să rezolve problema originilor și de a așeza morala pe baze nestăpănită, — Știința din contră, e în totdeauna pe cale de a fi transformată. — Cea ce savanții secolului trecut a susținut de adevăr, savanții secolului nostru neagă acel adevăr. Ea arde ceea ce a adorat, și adoară ceea ce a ars. De altfel și aceia, cari nu jură de cât pe ia și cari se servesc de ea ca de un berbec pentru a ataca turnul invulnerabil al Revelațiunii nu sunt decât niște imprudenți și orgolioși.

(Va urma)

Datorințele mamelor față de prunci.

(Urmare)

II.

Față de pruncii voștri.

Pruncii sunt, cea mai mare binecuvântare vremelnică, ce Dumnezeu o poate da soților creștini. — Sunt de acei părinți cari se supără că au o familie număroasă. Oh cât de tare greșesc și rățăcesc! Dumnezeu a așezat căsătoria, ca să-și câștige închinători pe pământ și aleși în ceriu. El a zidit lumea, el o ține și o cârmuește, așa dară Dumnezeu a zidit pe oameni, pentru cari a fost făcută lumea aceasta: viața și moartea sunt în mâinile sale. Cei căsătorii trebuie să respecte, să cinstească aceasta țintă a căsătoriei, și să lucreze cum le spune conștiința, apoi să lese lucrurile în voia lui Dumnezeu. Când dă Dumnezeu cuiva vre-un copil, îi dă totodată și cele ce sunt de lipsă să-l nutrească, să-l crească și să-l susțină.

A lucra împotriva conștiinței — înșamnă a lucra rău, a lucra împotriva lui Dumnezeu: Nu e sfat, nu se poate face sfat împotriva lui Dumnezeu. Cei ce lucră împotriva conștiinței și nu vreau să aibă

copii, aceia mai târziu se vor plânge, se vor lîngui, le va părea rău, dar va fi prea târziu. — De am fi știut noi! . . . vor zice atunci, trebuiă să ascultăm de învățăturile religiei — și să fim cu frica lui Dumnezeu — și să nu ne luăm după sfaturile și învățăturile omenești . . .

(Va urma)

Din istoria biblică. Împărații romani au orânduit în mai multe rânduri conscrierea (numărarea) locuitorilor din împărăție. Așa și Augustus, pe vremea lui Irod cel mare. Astfel s'a întâmplat, că Isus s'a născut în Viflaim, cu toate că Maria Fecioară locuia în Nazaret. Dela Nazaret până la Viflaim e cale de vr'o 30 de ore. — Numele Hristos e identic cu evreescul Mesia (Mașiah Uns.) — Ziua nașterii lui Isus nu se știe de bună seamă. Mai de mult se credea că Isus s'a născut în 6 Ianuarie; pentru aceea în cele dintâi 4 veacuri creștinii prăznuiau nașterea lui Isus deodată cu Botezul (6 Ianuarie.) Mai târziu sărbătoarea Nașterii au fixat-o pe 25 Decembrie. — Viflaimul (Bethleem=Casa pâinii; mai de mult se numia Efrata=Cetea Rodnică) e așezat la 7 klm. spre miazăzi dela Ierusalim, într'un loc foarte roditor. Are peste 10 mii de locuitori, aproape toți creștini. Dela Viflaim spre sudost se află peștera, unde s'a născut Isus. Deasupra peșterii Constantin cel Mare și sf. Elena au clădit o biserică. E cea mai veche biserică creștină, rămasă neatinsă de urgia vremilor. Se numește „Biserica Sfintei Marii” sau „Biserica Nașterii lui Isus”. Mohamedanii au dărâmat Viflaimul (la 1099), singur biserică a rămas neatinsă. Biserica e întocmită după ritul grecesc. Înaintea iconostasionului se află

intrarea la peștera (capela), unde s'a născut Isus.

Locul nașterii e acoperit cu marmoră împodobită cu iaspis (matostat), iar în mijlocul marmorei este o stea de argint cu inscripția latinească: „Hic de Maria Virgine Iesus Christus natus est” (Aici s'a născut Isus Hristos din Fecioara Maria). Afară de biserica aceasta în Viflaim mai sunt și alte biserici, mănăstiri, școli și ospicii creștine. — La 40 de zile după naștere Maria s'a dus la biserica din Ierusalim să împlinească legea lui Moisi care poruncia; a) să se curățească mama, iar b) întâiu născutul să fie răscumpărat cu 5 sicli = vr'o 16 lei. — „Stretenia” sau „Întâmpinarea Domnului” se prăznuiește în 2 Februarie.

Bibliografie. A apărut din „Biblioteca Poporală din Gherla”. No. 1. „Adevărata Biserică a Domnului Nostru Isus Hristos” de Dr. Victor Bojor. Prețul 15 Lei și 1 Leu porto. No. 2. „Datorințele creștinești ale bărbaților” de acelaș autor. No. 3. „Invățătură creștinească pentru femei”. Prețul 6 Lei și 1 Leu porto postal. No. 4. „Invățături pentru tinerii feciori.” Prețul 6 lei și 1 leu porto postal. No. 5. „Invățături creștinești pentru fetele fecioare.” Prețul 6 Lei și 1 Leu porto postal. Se pot procura la Tipografia „Aurora” A. Todoran în Gherla.

Poșta redacției.

Chităm cu mulțumită Of. Parochial Borsă ben-inf. prin O. D. Iosif Stan suma de 250 lei, dlui Dr. Grigore Bota avocat în Sighet abonamentul cu 104 Lei și O. D. Vasile Godja preot Nănești suma de 150 Lei.

Calendar săptămânal.

5 — 11 Februarie 1928.

5. **Dumineca Vameșului și Fariseului.** (Ev. d. Luca 2. 22.) M. Agata.
6. Luni. P. Vucol Ap.
7. Marți. P. Partenie și Luca.
8. Mercuri. M. Teodor. Str.
9. Joi. M. Nichifor.
10. Vineri. M. Haralampie.
11. Sâmbătă. M. Vlasie.